

RAZISKOVALNA NALOGA

Socialni stiki v živo ali na spletu?

FILOZOFIJA ALI SOCIOLOGIJA

Avtorica

Lina Ribič

Mentorica

Petra Krivec, prof.

Lovrenc na Pohorju, april 2021

Socialni stiki v živo ali na spletu?

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorica Lina Ribič

ZAHVALA

Rada bi se zahvalila mentorici, učiteljici Petri Krivc, ki mi je pomagala pri izdelavi raziskovalne naloge, me spodbujala in dajala dobre nasvete. Rada bi se zahvalila tudi učiteljici Katji Herič za jezikovni pregled raziskovalne naloge. Zahvala gre tudi vsem učencem in učiteljem, ki so si vzeli čas in rešili anketo.

POVZETEK

Z raziskovalno nalogo sem želela ugotoviti, ali je čas epidemije in prepovedanih osebnih stikov vplival na zasvojenost s socialnimi omrežji. Pred tem pa sem raziskala uporabo ter prednosti in pasti socialnih omrežij. Podrobneje sem predstavila aplikacije, ki jih tudi sama uporabljam, to so TikTok, Snapchat in Instagram. Želela sem raziskati, če so to tudi aplikacije, ki jih uporabljajo učenci in učitelji. Zanimalo me je, koliko so sodelujoči anketiranci ozaveščeni glede aplikacij, zato sem izvedla anketo na naši šoli. Sodelovali so učenci stari od 11 do 15 let ter učitelji. Naredila sem primerjavo odgovorov. Prav tako sem primerjala čas uporabe telefona, katere aplikacije najpogosteje uporabljajo učenci in katere učitelji. Poiskala sem nasvete za uporabo socialnih omrežij ter za zaščito zasebnosti.

Zanimalo me je, ali je čas epidemije povzročil povečano uporabo socialnih omrežij ali ne. Socialna omrežja so bila večino tega leta edini stik z vrstniki in prijatelji. Tokrat so nam pomagala, da obdržimo socialni stik. Vendar moramo biti pazljivi in se zavedati, da socialna omrežja močno vplivajo na nas in lahko hitro postanemo z njimi zasvojeni.

Ugotovila sem, da učenci dnevno manj brskajo po aplikacijah na telefonu kot učitelji, poznajo več vplivnežev/influencerjev kot učitelji. Kljub manjši uporabi aplikacij pa učenci objavijo več slik, videov ali besedil na različna socialna omrežja.

Uporabila sem dve metodi raziskovanja. To sta teoretični pregled literature ter anketiranje učencev in učiteljev. V empiričnem delu pa sem podrobno analizirala odgovore učencev in učiteljev.

Ključne besede:

- Socialna omrežja
- Zasvojenost
- Snapchat
- Tiktok
- Facebook
- Instagram
- Tveganja
- Zaščita zasebnosti

Vsebina

1	UVOD	3
1.1	Zasvojenost.....	3
1.1.1	Obsesija	3
1.1.2	Strast.....	3
1.1.3	Harmonična strast.....	3
1.1.4	Obsesivna strast.....	3
1.1.5	Vedenjska zasvojenost.....	3
1.2	Brezimnost na spletu	5
1.3	Raziskovalna vprašanja	6
1.4	Hipoteze.....	6
1.5	Raziskovalne metode.....	7
2	TEORETIČNI DEL	8
2.1	10 naj nasvetov pri uporabi socialnih omrežij	8
2.2	10 nasvetov za zaščito zasebnosti	9
3	KAKO DELUJE?	9
3.1	Snapchat	9
3.1.1	Prednost	10
3.1.2	Tveganja	10
3.2	Instagram	12
3.2.1	Prednost	12
3.2.2	Tveganja	13
3.3	Tik Tok.....	13
3.3.1	Prednost	14
3.3.2	Tveganja	14
4	EMPIRIČNI DEL	15
4.1	Analiza ankete	15
4.2	Uporaba mobilnega telefona in socialnih omrežij.....	25
	ZAKLJUČEK.....	29
5	VIRI IN LITERATURA	31
6	PRILOGE.....	32
6.1	Anketa učitelji.....	32
6.2	Anketa učenci	33

Kazalo slik

Slika 1: Izgled ikone - Snapchat.....	10
Slika 2: Oznake na Snapchatu.....	11
Slika 3: Izgled ikone - Instagram.	12
Slika 4: Izgled ikone - Tik Tok.....	13
Slika 5: Izgled, ko gledamo video v aplikaciji - Tik Tok.	14
Slika 6: Čas uporabe zaslona – učitelji 1.	26
Slika 7: Čas uporabe zaslona - učitelji 2.....	26
Slika 8: Kaj delajo na telefonu 1.	26
Slika 9: Čas uporabe zaslona učitelji 3.	26
Slika 10: Kaj delajo na telefonu - učitelji 2.	26
Slika 11: Čas uporabe zaslona - učitelji 4.....	27
Slika 12: Čas uporabe zaslona- učitelji 5.....	27
Slika 13: Primerjava uporabe zaslona – učenci 1.....	27
Slika 14: Primerjava uporabe telefona - učenci 2.....	28

Kazalo grafov

Graf 1: Spol anketirancev – učitelji.....	15
Graf 2: Spol anketirancev – učenci.	15
Graf 3: Starost - učitelji.	16
Graf 4: Starost - učenci.....	16
Graf 5: Uporaba socialnih omrežij - učitelji.	17
Graf 6: Uporaba socialnih omrežij - učenci.	17
Graf 7: Kako dolgo jih uporabljate – učitelji.	18
Graf 8: Kako dolgo jih uporabljate - učenci.....	18
Graf 9: Označevanje DA, NE če uporabljajo aplikacijo - učitelji.	19
Graf 10: Označevanje DA, NE če uporabljajo aplikacijo - učenci.....	19
Graf 11: Kako pogosto uporabljajo aplikacijo - učitelji.	20
Graf 12: Kako pogosto uporabljajo aplikacijo - učenci.....	20
Graf 13: Koliko na dan objavljajo - učitelji.	21
Graf 14: Koliko na dan objavljajo - učenci.....	21
Graf 15: Označevanje ustreznosti (1 ne drži, 4 popolnoma drži) - učitelji.....	22
Graf 16: Označevanje ustreznosti (1 ne drži, 4 popolnoma drži) - učenci.....	22
Graf 17: Samoocena odvisnosti od socialnih omrežij - učitelji.....	23
Graf 18: Samoocena odvisnosti od socialnih omrežij - učenci.	23
Graf 19: Poznavanje vplivnežev – učitelji.....	24
Graf 20: Poznavanje vplivnežev – učenci.....	24

1 UVOD

Velikokrat sem razmišljala o socialnih omrežjih in vplivu na učence in učitelje. Odločila sem se, da to vprašanje podrobneje raziščem. Raziskovalna naloga se je začela s tem vprašanjem, ampak jih je sledilo več in več, zato sem se tudi odločila, da bom sestavila anketo, ki jo bodo rešili učitelji in učenci. Najprej bom pregledala literaturo, ki se navezuje na zasvojenost s telefoni oz. aplikacijami, ter kako vpliva prevelik »odmerek« dnevnega gledanja v zaslone (računalnik, tablica, telefon ...) na nas.

1.1 Zasvojenost

Gre za več kot nagon, ki ga ne moremo premagati, saj bi to vključevalo tudi dihanje in mežikanje. Med vedenjske zasvojenosti ne štejemo hrane, pitja ali kajenja snovi. Pojavijo se, kadar se oseba ne more upreti vedenju, ki sicer kratkoročno zadovoljuje globoko duševno potrebo, vendar dolgoročno povzroči precejšnjo škodo.

1.1.1 Obsesija

Obsesije so misli, ki se jih človek ne more znebiti, prisile pa so vedenja, ki jih oseba ne more preprečiti. Obsesije in prisile so zelo nadležne, kadar jim ne sledimo. Obljubljajo olajšanje, znano tudi kot negativna okrepitev.

Vedenjska zasvojenost pa ima tudi še eno stvar, ki se imenuje obsesivna strast. Leta 2003 je nekaj kanadskih psihologov napisalo razpravo, v kateri so koncept strasti razdelili na dvoje.

1.1.2 Strast

Strast je definirana kot močna naklonjenost do dejavnosti, ki jo imajo ljudje radi, ki se jim zdi pomembna in v njo vlagajo čas in energijo.

1.1.3 Harmonična strast

Harmonične strasti pa so zdrave dejavnosti, ki jih ljudje počnejo brez obveznosti.

1.1.4 Obsesivna strast

Obsesivne strasti pa so nezdrave in včasih nevarne. Žene jih potreba, ki presega preprosto uživanje, zato se pogosto spremenijo v vedenjske odvisnosti. Nekateri ljudje ne verjamejo, da si lahko vedenjsko obseden, ker si mislijo, kje je kakšna snov.

1.1.5 Vedenjska zasvojenost

Razvijalec aplikacij Kevin Holesh je ugotovil, da preveč časa preživi na telefonu in nima dovolj časa za svojo družino. Zato, ker ga je skrbelo, da preživi preveč časa na telefonu, je oblikoval aplikacijo Moment. Ta aplikacija meri čas uporabe zaslona, ne meri pa časa, kadar telefonira ali posluša glasbo. Holesh je ugotovil, da uro in petnajst minut na dan preživi na telefonu, kar

se mu je zdelo veliko. Potem se je odločil, da bo to aplikacijo predstavil prijateljem, saj so oni prav tako imeli pomisleke glede uporabe telefona. Holesh jim je dal aplikacijo in jih prosil, naj ocenijo, koliko časa preživijo na telefonu. Njihova ocena pa je bila za 50 % manjša, kot je pokazala aplikacija. Sam je mislil, da telefon uporablja okoli eno uro in da ga v roke vzame kakih desetkrat. Po mesecu dni uporabe je aplikacija sporočila, da telefon uporablja povprečno tri ure dnevno in da ga vzame v roke štiridesetkrat na dan. Po preračunu je telefon uporabljal štiriindvajset ur na teden. Povprečje vseh uporabnikov telefonov, ki so si naložili to aplikacijo, je bilo tri ure na dan in da telefon vzamejo v roke dvainštiridesetkrat na dan. Ker je Holesh mislil, da povprečje dviga samo nekaj uporabnikov te aplikacije, ki celi dan preživijo na telefonu, je zbral podatke in naredil grafe. Kar 25 % od osem tisoč uporabnikov je telefon uporabljalo v povprečju 2–3 ure na dan. Večina ljudi preživi na telefonu od ene do štirih ur na dan, nekateri pa še veliko več. Če bi telefone uporabljali, kot svetujejo, to je eno uro na dan ali manj, potem bi 88 % Holeshovih uporabnikov preveč uporabljalo telefon. Zanj porabijo povprečno okoli četrtino časa, ko so budni. V življenju bi to prineslo okoli enajst let. Vsi uporabniki aplikacije Moment so telefon vzeli v roke povprečno trikrat na uro. Takšni uporabi so raziskovalci rekli kar nomofobija, ki označuje strah, da bi ostali brez telefona. Leta 2013 sta psihologa naredila raziskavo. Povabila sta pare neznancev v sobico. Naročili so jim, da se pogovarjajo. Podala sta jim tudi temo za pogovor. Pri nekaterih parih je bil v bližini telefon, pri nekaterih pa zvezek. Opazili so, da tisti pari, ki so imeli v bližini telefon, niso navezali tako dobrega stika z drugim parom. Odnos, ki so ga razvili, so ocenili za manj kakovosten, torej tem osebam ne bi tako zelo zaupali. Raziskovalci so ugotovili, da so telefoni zelo moteči, zato je najbolje, da jih odstranimo. (Alter A., 2019)

Bennett dela kot razvijalec iger in profesor v Centru za igre Univerze v New Yorku. Rodil in živel je v Avstraliji, kjer je igral bas kitaro v skupini Cut Copy. Dobili so zelo veliko nagrad. Nato se je preselil, najprej na Univerzo Princeton in nato na Univerzo v Oxfordu, kjer je študiral filozofijo. Kot razvijalec iger je igral na tisoče iger, ampak znane igre z imenom WoW ne želi igrati, čeprav jo zelo spoštuje, saj ve, da bi zelo težko odnehal. V tej igri si ustvarjaš avatarje in se potikaš po celem svetu. V tej igri se borijo z drugimi igralci in pošastmi. Ta igra je v desetih letih zaslužila več kot deset milijard dolarjev. Igralci si izbirajo avatarje, ki zgledajo kot oni in se združujejo v skupine zavezniških avatarjev, kar jih še bolj zasvoji. Ta igra zasvoji milijone mladih in odraslih, kar 40 % igralcev zapade v odvisnost. (Alter A., 2019)

Pred nekaj leti sta računalniški programer in psihologija združila moči in v Seattlu odprla center za zasvojenca z igrami, imenovan reSTART. Tehnologija je tudi spremenila način telesne

vadbe. Primer, kako se sodobna tehnologija spreminja, je prav tako viden v tem primeru, da so prve Garminove ure, ki so bile velike kvadratne in težke, hitro praznile baterijo, tako da za tek sploh ni bila uporabna in vsakih nekaj minut je izgubila signal GPS. Dandanes pa so na voljo cenejše manjše nosljive naprave. Zasvojenost s telesno vadbo je postala psihiatrična specialnost, saj jih ure spominjajo na dejavnost kot nedejavnost, s tem pa se povečajo naši cilji. Včasih nismo mogli zvečer nakupovati, kar zdaj lahko, ker se je vse premaknilo tudi na splet. Prvi vedenjski zasvojenosti so bili dvomesečni dojenčki. V začetku decembra leta 1968 se je enainštirideset psihologov, ki so preučevali človeški vid, srečalo v New Yorku na letnem srečanju, da bi govorili o tem, zakaj sposobnost našega vida odpove. Roger Sperry je trinajst let po tem dobil Nobelovo nagrado za medicino. Nevroznanstvenika Wilderja Penfielda so nekoč oznanili za največjega živečega Kanadčana. Willimama Dementa z Univerze Stanford pa so okronali za očeta medicine spanja. Kagan je na srečanju razpravljal o dojenčkovi vidni pozornosti in kako se nauči nekatere stvari prezreti, nekatere pa ne. Ugotovil je, da jih pritegnejo manjši predmeti, ki so koničasti. Dojenček zasvojenost kaže z oblikami in gibanjem. Po sodobnih merilih bi bilo pretirano označiti dojenčke za vedenjske zasvojenosti. Res je, da dojenčki ne morejo pogledati stran, vendar vedenjsko zasvojenost dandanes dojemamo drugače. (Alter A., 2019)

Lahko smo zasvojeni tudi z vohanjem cvetlic, verjetno ni veliko ljudi s tako zasvojenostjo. Zelo veliko ljudi kaže podobne simptome, ko se seznanijo s telefonom ali videoigro. Nekateri pravijo, da se izraz zasvojenost ne more ponašati celemu prebivalstvu, ampak samo nekaterim. Najpogostejše vedenjske zasvojenosti so tiste najhujše, zaradi katerih ljudje pristanejo v bolnišnicah. Zmerne vedenjske zasvojenosti so pogostejše in povzročajo slabšo kakovost življenja. Ljudje smo že od svojega nastanka mali odvisneži, kar piše tudi v našem DNK zapisu. (Alter A., 2019)

1.2 Brezimmnost na spletu

Manfred Spitzer je že leta 2016 v svoji knjigi Digitalna demenca - kako spravljamo sebe in svoje otroke ob pamet napisal, da so bila socialna omrežja še pred nekaj leti omrežja z deset tisoči ali nekaj sto tisoči člani, zdaj (leta 2016) pa je na socialnih omrežjih nekaj sto milijonov ljudi. Človek je družbeno bitje in mladi rod to lastnost razvija prek tehnike – socialna omrežja. Računalnik nam omogoča, da se »skrijemo« v brezimmnosti. Na različnih socialnih omrežjih se pojavljajo avatarji, vzdevki, lažni naslovi, izmišljene identitete in drugo. Nihče ne ve, kdo si, zato se lahko brez posledic obnašaš neotesano. Škoda, ki jo povzroča internetni kriminal, je zelo velika, prizadel pa je že milijone ljudi.

Zaradi brezimmnosti lahko z digitalnimi mediji mladostniki prevzemajo take oblike obnašanja, ki jih v »času pred digitalno dobo« niso pokazali. Klasično zalezovanje se je prestavilo na splet, kjer so to poimenovali cybermobbing oziroma krajše mobbing, storilec pa je bully (divjak, tiran). Ta pojav je poznan že od leta 2006. Spletno nadlegovanje je naravnano proti določeni osebi (postane besna, obupana, počuti se nemočno in trpi za nespečnostjo, ima bolečine v glavi in trebuhu). Kadar pride do tega, najbolj pomaga samo pristna medčloveška bližina.

Pomemben podatek je, da so osebe, ki več gledajo v zaslon (TV, telefon, tablica, računalnik), več na spletu in so podvržene večopravnosti, manj spijo.

(Spitzer M., 2016)

V času korone, ko so bili stiki v vsakdanjem življenju prepovedani, menim, da je uporaba socialnih omrežij in zasvojenost z njimi še narastla. Socialna omrežja so bila to leto edini stik z vrstniki in prijatelji. Tokrat so nam tudi pomagala, da obdržimo socialni stik. Moramo pa se zavedati, da socialna omrežja močno vplivajo na nas. Ukrepi se počasi sproščajo, s tem pa se vračajo tudi pravi, pristni stiki – t. i. pogovor v živo. Paziti moramo, da ponovno omejimo uporabo socialnih omrežij in ne postanemo z njimi zasvojeni. Te aplikacije sem izbrala predvsem zato, ker so to aplikacije, s katerimi lahko služimo in imajo na milijone uporabnikov.

1.3 Raziskovalna vprašanja

Z raziskovalno nalogo želim ugotoviti, kdo je večji uporabnik socialnih omrežij. Zanima me:

1. Ali so učenci bolj ali manj zasvojeni z uporabo telefona kot učitelji?
2. Kdo objavi večkrat, učenci ali učitelji?
3. Katera socialna omrežja so najpogosteje uporabljena pri učencih in katera pri učiteljih?

1.4 Hipoteze

H1: Večina učiteljev in učencev uporablja socialna omrežja.

H2: Učitelji so dnevno na Facebooku, učenci pa na Snapchatu.

H3: Učitelji pogosteje uporabljajo socialna omrežja kot učenci.

H4: Učenci dosti več objavljajo kot učitelji.

H5: Učenci so razvili obsesivno strast do uporabe telefona.

H6: Učitelji so razvili obsesivno strast do uporabe telefona.

H7: Učitelji porabijo več časa za brskanje po aplikacijah na telefonu kot učenci.

1.5 Raziskovalne metode

Pri tej raziskovalni nalogi sem uporabila naslednje metode:

1. teoretični pregled literature in
2. anketiranje učencev in učiteljev.

2 TEORETIČNI DEL

V teoretičnem delu sem napisala nekaj o aplikacijah, ki jih vsi največ uporabljamo. Literaturo sem izbrala tako, da sem poiskala knjige, kjer piše največ o socialnih omrežjih, obsedenostih... Prebrala in naredila sem povzetek po knjigi Spitzerja M. Digitalna demenca - kako spravljam sebe in svoje otroke ob pamet« ter knjigi Alterja A. Sužnji zaslona. Nato sem poiskala nasvete, kako uporabljamo socialna omrežja, kako zaščitimo zasebnost in kako delujejo TikTok, Snapchat in Instagram.

2.1 10 naj nasvetov pri uporabi socialnih omrežij

1. Ob vpisu v novo socialno omrežje vpiši čim manj osebnih podatkov. Raje ne sinhroniziraj profila in podatkov z drugimi omrežji, e-mail računom, kontakti v mobilnem telefonu ipd.
2. Upoštevaj starostno omejitev, ki jo imajo socialna omrežja (za večino omrežij moraš imeti vsaj 13 let, za nekatera pa tudi 18).
3. Nastavitve zasebnosti svojega profila nastavi tako, da lahko tvoje objave in profil vidijo le prijatelji in ne splošna javnost. Socialna omrežja zelo pogosto spreminjajo te nastavitve, zato vsake toliko preveri, če je še vedno vse tako, kot si nastavil.
4. Dodaj le tiste ljudi, ki jih tudi v živo poznaš, in ne potrjuj neznancev, samo zato, da boš imel čim več prijateljev.
5. Prijavi zlorabo, nadlegovanje, sovražno skupino, sliko, posnetek in ga blokiraj v socialnem omrežju, ki ga uporabljaš. Nauči se tudi izbrisati svoj profil.
6. Spoštuj zasebnost drugih. Ne objavlaj njihovih slik ali video posnetkov, če tega ne dovolijo. Prav tako preverjaj in spremljaj, kaj so drugi objavili o tebi.
7. Nikomur ne zaupaj svojega gesla za omrežja. Če ti ukrade identiteto, lahko povzroči velike težave.
8. Na socialnih omrežjih pazi, kako nastavljaš lokacijo. Če ni nujno, je ne objavlaj.
9. Ne odpiraj sporočil od neznancev in nenavadnih sporočil tvojih prijateljev (kjer te prosijo za denarno pomoč ali ti pošiljajo "smešne" ali podobno "zanimive" videe), tako se širijo spami, virusi in goljufije.
10. Kar objaviš na socialnem omrežju predaš v last omrežja, saj lahko uporabijo podatke in slike, predvsem za oglaševalske namene. Vedno preberi pogoje uporabe omrežja, ki ga uporabljaš, in ugotovi, kaj lahko storijo s tvojimi podatki ...

(Safe.si, b.d.)

2.2 10 nasvetov za zaščito zasebnosti

1. Uporabljaljaj dolga in zapletena gesla, različna za različne strani, pogosto jih menjaj in jih v nobenem primeru ne povej nikomur. Gesla so tvoja skrivnost!
2. Poskrbi, da imaš pametno nastavljene nastavitve zasebnosti v socialnih omrežjih.
3. Vsake toliko se "pogooglaj" - v iskalnik vpiši svoje ime in preveri, kaj je o tebi objavljeno na spletu.
4. Premisli, kakšne fotografije sebe in drugih objavljaš na splet. Kar je enkrat objavljeno, je težko oz. nemogoče izbrisati, saj ne vemo, kam vse se je še razširilo, kdo si je to skopiral, shranil, posredoval naprej in bo spet objavil ... Zato objavljaljaj le stvari, ki jih lahko vidi kdorkoli.
5. Previdno z uporabo geolokacijskih storitev na svojem pametnem telefonu. Lahko ima neprijetne posledice.
6. Zaklepaj zaslon svojega pametnega telefona! Če ima kdo dostop do podatkov, slik, profilov prek njega, ti jo lahko pošteno zagode oz. ti naredi veliko škodo.
7. Previdno z uporabo spletne kamere: naj bo izključena, ko je ne uporabljaljaj. Zavedaj se, da je kot okno, skozi katerega lahko tudi nepovabljeni pokukajo v našo zasebnost, stanovanje in življenje.
8. Spoštuj in ščiti tudi zasebnost drugih. Objavljanje slik brez dovoljenja/označevanje oseb na slikah je groba kršitev.
9. Na spletu ne objavljaljaj svojih kontaktnih podatkov, imena, priimka, telefonske številke, naslova bivanja, naslova elektronske pošte, Messengerja in tudi drugih osebnih podatkov, kot so datum rojstva, davčna številka, številka kreditne kartice ipd.
10. Ne odgovarjaljaj na elektronska pisma, ki od tebe zahtevajo osebne in finančne podatke. Legitimna podjetja takšnih zahtev nikoli ne bodo pošiljala po elektronski pošti ali prek spleta.

(Safe.si, b.d.)

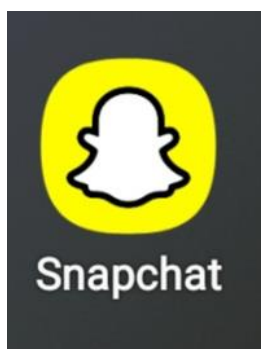
3 KAKO DELUJE?

3.1 Snapchat

Snapchat je aplikacija, ki omogoča pošiljanje in izmenjavo slik, videov in besedil. Deluje na napravah iOS in Android. Aplikacijo lahko uporabljajo otroci stari 13 let in več. Ustvarili so ga v Los Angelesu.

3.1.1 Prednost

Aplikacija je v trgovini play ali app store-u brezplačna. Snapchat se od drugih načinov pošiljanja sporočil in delitve fotografij razlikuje po tem, da sporočila in slike izginejo s telefona prejemnika po nekaj sekundah. Slike lahko tudi shranimo v Snapchatovo galerijo. Ko fotografiramo, izberemo prejemnika iz naših stikov, določimo, kako dolgo želimo, da je sporočilo vidno. Vidno je lahko od 1 do 10 sekund ali neomejeno, to pomeni, da mora prejemnik še enkrat tapnit na zaslon, da se fotografija zapre. Fotografijo ali video lahko pogledamo še enkrat tako, da hitro še enkrat tapnemo na ikono pošiljatelja in še enkrat pogledamo. Aplikacija omogoča tudi klepet, kjer sporočila izginejo takoj, ko oba uporabnika zapustita okno klepeta. Če želimo shraniti besedilo, tapnemo nanj in izberemo »saved« (shranjeno). Ob hkratni uporabi aplikacije lahko uporabnika komunicirata tudi prek video klepeta. Snapchat je zanimiv zaradi različnih filtrov in dodatkov, ki jih lahko vključimo v slike in tako dobimo bolj ali manj zabavne fotografije ljudi/živali/predmetov.

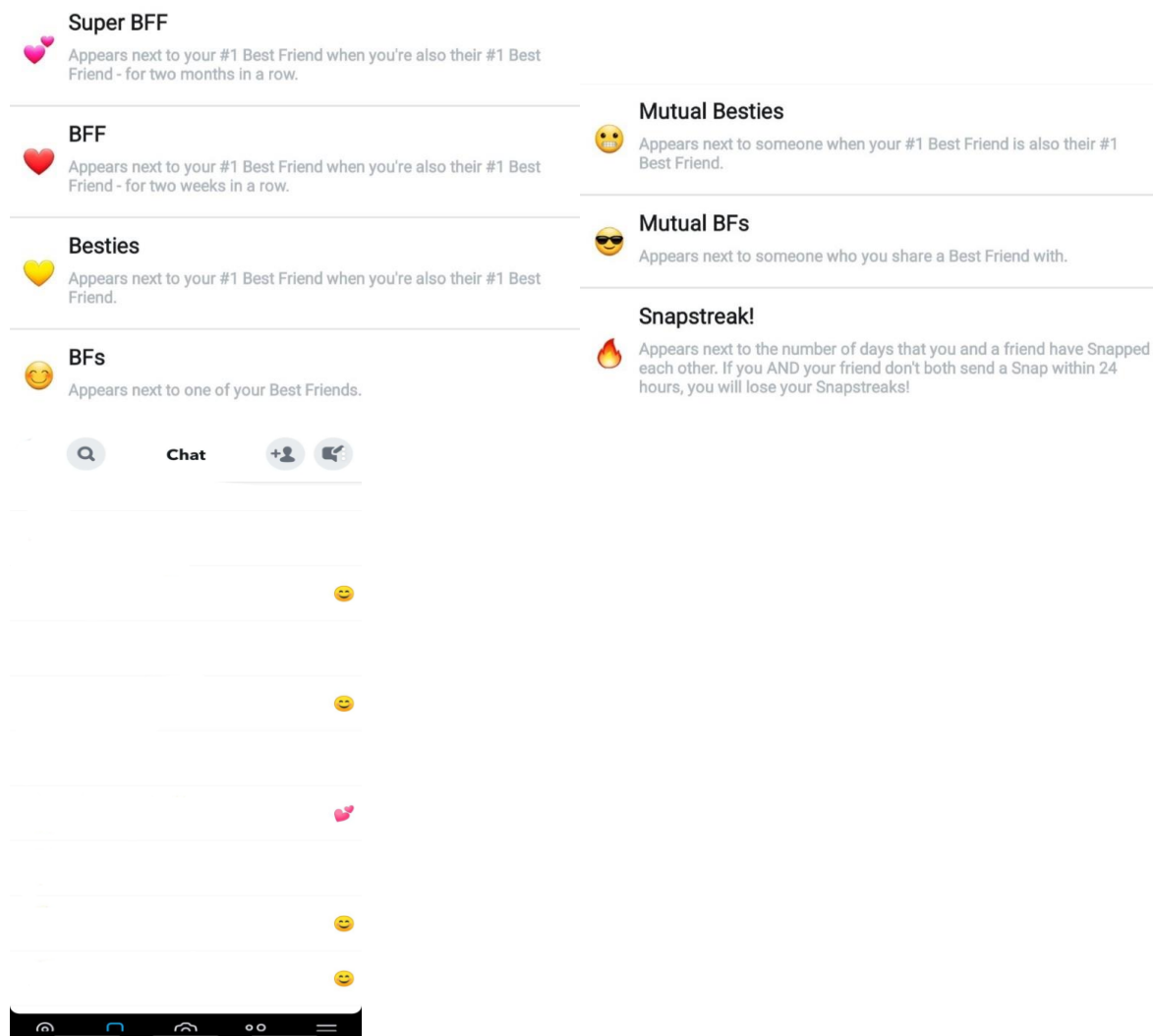
Slika 1: Izgled ikone - Snapchat.
(vir: osebni arhiv)

3.1.2 Tveganja

Uporabnikom je všeč spontanost in občutek druženja, ki ne pušča digitalnih sledi, kar lahko da lažen občutek varnosti. Saj videi in fotografije izginejo po določenem časovnem obdobju, veliko uporabnikov meni, da je prek Snapchata vse varno pošiljati. Zavedati se je treba, da lahko tisti, ki je prejel sliko, naredi posnetek zaslona in na tak način shrani ter tudi razširi fotografijo. Snapchat je sicer pripomogel k varnosti tako, da pošiljatelj vedno prejme obvestilo, če je nekdo naredil posnetek zaslona njegove fotografije ali posname zaslon (vidi se samo na uporabnikih sistema iOS), a se je tudi temu mogoče izogniti, tako da se preprosto uporabi drug telefon, s katerim se slika fotografijo ali posebne namenske aplikacije. V nobenem primeru fotografija, ki jo pošljemo prek Snapchata, ni popolnoma varna in zasebna! Prav tako so tudi na Snapchatu pokvarjene osebe, ki se skušajo povezati z nič hudega slutečim najstnikom, da bi izkoristili ali celo pridobili občutljive podatke, ki jih je mogoče uporabiti za izsiljevanje.

Osebe, ki imajo v nastavitvah vklopljeno lokacijo, lahko drugi vidijo njihove lokacije in imajo dostop do njih. Lokacijo lahko izklopimo ali označimo samo za tiste ljudi, katerim dovolimo, da vidijo našo lokacijo. Pri tem lahko tudi vidimo, kdaj je bil uporabnik nazadnje v aplikaciji. Z lokacijo lahko tudi vidimo, če se oseba pelje, kam in s čim se pelje. Snapchat ima prikaz tega urejen tako, da se upodobi z bitmoji v avtu. To deluje po kopnem, zraku in morju (letalo, čoln), vidimo tudi takrat, ko gremo gledat lokacije, ki kažejo od kod do kod je oseba potovala in s čim je potovala (npr. letalo, avto, čoln ...).

Na Snapchatu lahko zbiramo tudi »snepeaks«. To pomeni, da si z osebo vsak dan pošlješ kakšno fotografijo in po treh dneh (na začetku) se izpiše s številom. Obstajajo pa tudi »custom emojijs ali friend mojjs«. Ti se pokažejo, kadar se pogoj katerega izpolni - Slika 2.

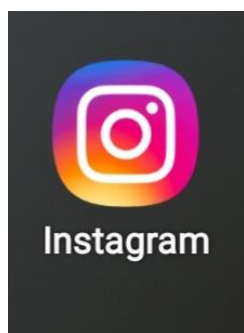
Slika 2: Oznake na Snapchatu.
(vir: osebni arhiv)

Prikaz teh simbolov lahko vodi v zasvojenost, saj otroci hitro »podležijo« zbiranju simbolov. Hitro se najdejo osebe, ki vsak dan pošiljajo fotografije samo zato, da dobijo ali obdržijo simbol. (Safe.si, b.d.)

3.2 Instagram

Instagram je socialno omrežje v lasti Facebooka, ki uporabnikom omogoča deljenje fotografij in videoposnetkov, dodajanje napisov, urejanje fotografij s filtri. Tako kot pri drugih socialnih omrežjih lahko vzpostavljamo stike z uporabniki, ki jih v vsakdanjem življenju ne poznamo. Ko na Instagramu objavimo fotografijo ali videoposnetek, bo to prikazano na našem profilu. To bodo na naslovni strani videli vsi, ki nam sledijo. Če imamo svoj profil nastavljen kot "javen", lahko vsakdo, ki ga obišče, vidi naše fotografije. Zaradi varovanja zasebnosti in nadzora nad tem, kdo lahko vidi naše objave, je Instagram omogočil "zaseben" profil. Tako lahko vidijo naše fotografije samo tisti, ki nam sledijo. S srčkom lahko všečkamo fotografije prijateljev, prav tako jih lahko komentiramo in na naših fotografijah označujemo druge. Instagram je na voljo brezplačno na napravah iOS in Android, do njega pa lahko dostopamo tudi z računalnika. Za uporabo Instagrama moramo imeti vsaj 13 let. Če dobijo obvestilo, da gre za uporabnika mlajšega od 13 let, mu profil izbrišejo. Instagram je priljubljen med mladimi največkrat za izmenjavo fotografij. Objave lahko preprosto delimo na več socialnih omrežjih. Podobno kot pri Facebooku tudi tu "zbiramo" všečke in upamo na prijetne komentarje.

Slika 3: Izgled ikone - Instagram.
(vir: osebni arhiv)

3.2.1 Prednost

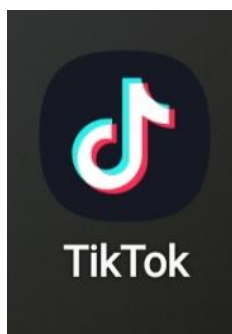
Prednost je, da lahko slike urejamo z daljšimi zapisi, kar pove veliko in olepša profil. Instagram ima dobro poskrbljeno za zasebnost uporabnikov. Je zelo dober komunikacijski medij za slavne in ostale, dober je pa tudi za navezavo novih stikov.

3.2.2 Tveganja

Kot na drugih socialnih omrežjih se tudi tukaj pojavljajo spletno nasilje in ustrahovanje, žaljenje in posmehovanje, izsiljevanje, grožnje in podobno. V primeru, da nas nekdo ustrahuje ali izsiljuje, nadleguje, lahko to osebo prijavimo Instagram centru za pomoč. Vsa ta tveganja lahko bistveno zmanjšamo, če spremenimo privzete nastavitve iz »javnega« profila na »zasebnega«. Ob objavljeni fotografiji ali videoposnetku pazimo, da ne objavimo tudi naše lokacije. (Safe.si, b.d.)

3.3 Tik Tok

Tik Tok je socialno omrežje, ki deluje prek mobilne aplikacije. Omogoča gledanje glasbenih posnetkov, snemanje kratkih posnetkov do 60 sekund. Drugi uporabniki socialnih omrežij lahko objavam sledijo, všečkajo in komentirajo videoposnetke. Uporabniki aplikacije Tik Tok lahko pripravijo do 15 sekund dolge posnetke, ki jih posnamejo z mobilnim telefonom ali s tablico. Lahko jih je urejati in jim dodajati različne učinke: pospešitev, upočasnitev, predvajanje v obratni smeri in drugo. Prek videa lahko uporabniki dodajo glasbo in druge zvočne učinke. Po prenosu aplikacije si lahko ogledamo videoposnetke, ne da bi ustvarili račun - po ustvarjenem lastnem profilu, lahko sledimo drugim in ustvarjamo svoje posnetke. Večina uporabnikov posname in izdela video, na katerem pojejo na glasbo znanih glasbenih ustvarjalcev. Videoposnetke potem delijo z drugimi uporabniki. Uporabniki se v Tik Tok lahko prijavijo s telefonsko številko, e-poštnim naslovom, Facebookom, Twitterjem, Google računom ali Instagramom. Potem lahko iščejo priljubljene ustvarjalce, brskajo po kategorijah in oznakah. Tik Tok ima tudi funkcijo, ki omogoča dvema uporabnikoma izvedbo dueta, a morata uporabnika slediti drug drugemu. Socialno omrežje je kitajskega porekla v lasti podjetja ByteDance in ima sedež v Pekingu. Nastalo je leta 2016, leta 2018 pa se je združilo z aplikacijo Musical.ly. Tik Tok zahteva, da morajo biti uporabniki stari vsaj 13 let, da uporabljajo aplikacijo, in da morajo imeti mlajši od 18 let dovoljenje staršev ali skrbnikov.

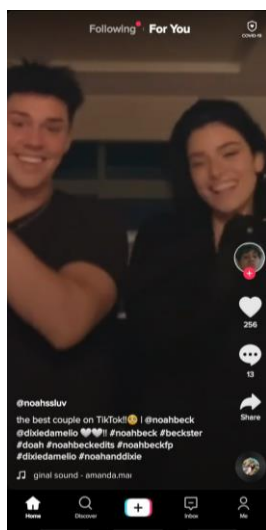
Slika 4: Izgled ikone - Tik Tok
(vir: osebni arhiv)

3.3.1 Prednost

Tik Tok je v zadnjem letu pridobil zelo veliko uporabnikov, kar je dobro za ustvarjalce videov, da imajo še več ogledov. Tik Tok uporabljajo največ najstniki. Uporablja se v več kot 150 državah. Če želimo doseči mednarodne trge, je Tik Tok zelo dobra platforma in "odskočna deska".

3.3.2 Tveganja

Z objavljanjem videoposnetkov lahko razkrijemo svojo lokacijo, premoženje in podobno, če jih posnamemo tako, da je iz ozadja mogoče pridobiti naše osebne podatke. Po objavljenem posnetku se lahko pojavijo tudi žaljivi komentarji. Mogoče je pošiljati zasebna sporočila, ki lahko privedejo do nadlegovanja ali ustrahovanja, uporabnika je sicer mogoče blokirati in prav tako prijaviti neprimerne vsebine. Naše videoposnetke lahko nekdo tudi shrani in objavi na drugih socialnih omrežjih, a nad tem uporabnik nima nadzora, ima pa nadzor nad številom deljenega posnetka.

Slika 5: Izgled, ko gledamo video v aplikaciji - Tik Tok.
(vir: osebni arhiv)

4 EMPIRIČNI DEL

Anketirala sem učence in učitelje naše šole. Anketiranih je bilo 80 učencev in 24 učiteljev. Vprašanja so: spol, starost, uporaba socialnih omrežij, kako dolgo jih uporabljajo, označevanje z da ali ne, če aplikacijo uporabljajo, kako pogosto uporabljajo aplikacijo, koliko objavljajo, označevanje od 1 - ne drži do 4 - popolnoma drži, označili so, koliko mislijo, da so odvisni od socialnih omrežij, ali poznajo kakega vplivneža, ki je na Tik Toku ali na Instagramu in zadnje vprašanje, kateri je ta vplivnež. Naredila sem primerjavo med učitelji in učenci, tako da bomo videli, ali smo mi ali učitelji več na socialnih omrežjih.

4.1 Analiza ankete

1. Vprašanje: Spol

Učitelji:

● moški,	3
● ženski.	21

Graf 1: Spol anketirancev – učitelji.

(vir: lasten)

Učenci:

● moški,	38
● ženski.	42

Graf 2: Spol anketirancev – učenci.

(vir: lasten)

Pri obeh anketah vidimo, da je anketo izpolnilo največ žensk, in sicer 53 %, moških pa 48 %. Pri učiteljih so anketo izpolnili samo trije moški, kar je 12 %, in 21 žensk, kar je 88 %.

2. Vprašanje: Starost

Iz tortnega prikaza lahko razberemo, da je največ učiteljev, ki so bili anketirani, starih od 31 do 40 let, takoj za njimi pa so učitelji, ki so stari od 51 do 60 let. Najmanj anketirancev je bilo starih od 22 do 30 let – samo trije.

Učitelji:

● od 22 do 30,	3
● od 31 do 40,	8
● od 41 do 50,	6
● od 51 do 60,	7
● več kot 60.	0

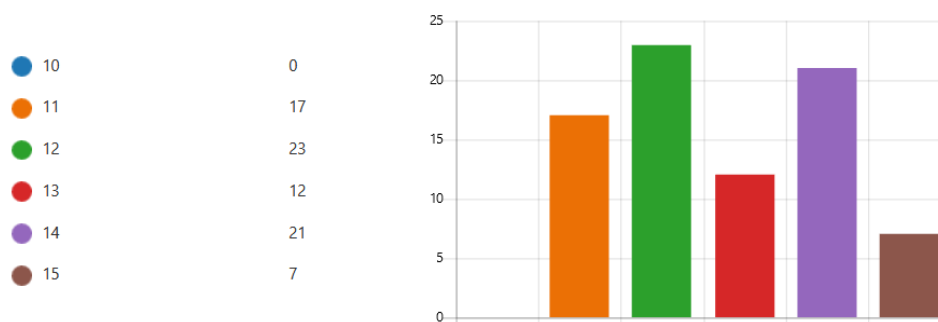

Graf 3: Starost - učitelji.

(vir: lasten)

Iz grafa 4 razberemo, da je anketo izpolnilo največ učencev/učenk starih 12 let, najmanj pa učencev/učenk starih 15 let.

Učenci:

Graf 4: Starost - učenci.

(vir: lasten)

3. Vprašanje: Ali uporabljate socialna omrežja (Facebook, Tik Tok, Instagram, Snapchat)?

Zelo malo učiteljev je odgovorilo, da ne uporabljajo teh socialnih omrežij, in sicer samo trije oz. 13 %. Uporablja pa jih kar 21 oz. 88 %.

Učitelji:

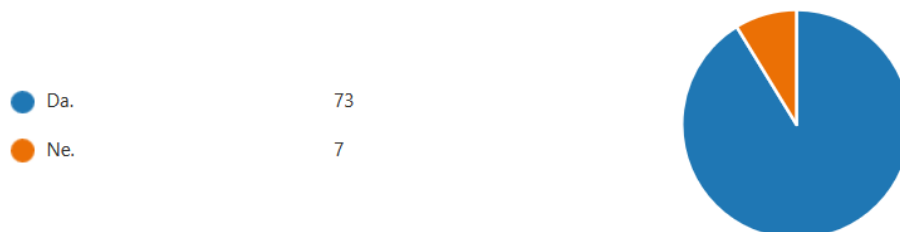

Graf 5: Uporaba socialnih omrežij - učitelji.

(vir: lasten)

Kar 91 % učencev uporablja socialna omrežja, samo 8,7 % jih ne uporablja.

Učenci:

Graf 6: Uporaba socialnih omrežij - učenci.

(vir: lasten)

Primerjava učitelji, učenci:

Presenetljivo veliko učiteljev uporablja socialna omrežja. Če primerjamo učence in učitelje, ki so odgovorili z ne, je samo za 4,3 % razlike.

4. Vprašanje: Kako dolgo jih uporabljate?

Od 24 učiteljev je 17 učiteljev, to je 71%, odgovorilo, da te aplikacije uporabljajo že dolgo. Samo 4 učitelji so odgovorili, da jih uporabljajo dve leti. Noben ni odgovoril, da aplikacije uporablja manj kot eno leto ali eno leto.

Učitelji:

● Manj kot eno leto.	0
● Eno leto.	0
● Dve leti.	4
● Že zelo dolgo (več let).	17

Graf 7: Kako dolgo jih uporabljate – učitelji.

(vir: lasten)

V prikazu vidimo, da je kar 26 učencev, to je 36 %, odgovorilo, da aplikacije uporabljajo že več let. 26 % učencev je odgovorilo, da aplikacije uporabljajo eno leto oz. dve leti. 9 učencev, oziroma 12,3 %, pa je odgovorilo, da aplikacije uporabljajo manj kot eno leto.

Učenci:

● Manj kot eno leto.	9
● Eno leto.	19
● Dve leti.	19
● Več let.	26

Graf 8: Kako dolgo jih uporabljate - učenci.

(vir: lasten)

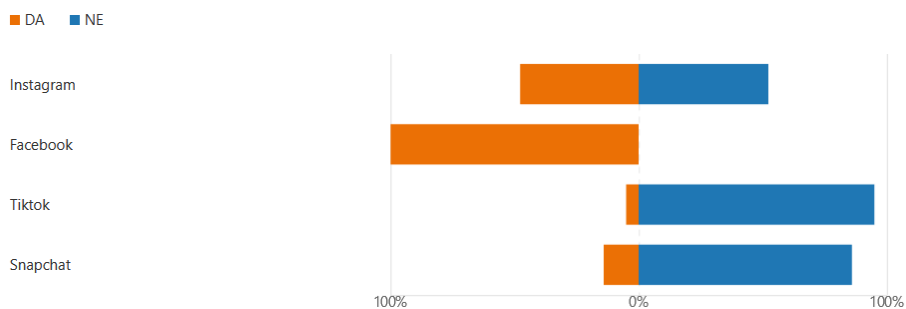
Primerjava učitelji, učenci:

Anketa je pokazala, da tako učitelji kot učenci uporabljajo socialna omrežja že več let.

5. Vprašanje: Označite z DA, če aplikacijo uporabljate, in z NE, če je ne uporabljate.

Največ učiteljev uporablja Facebook. To so vsi, ki so označili, da uporabljajo socialna omrežja. Najmanj učiteljev pa uporablja Tik Tok. Glede na rezultate lahko rečemo, da vsak učitelj uporablja vsaj dve socialni omrežji.

Učitelji:

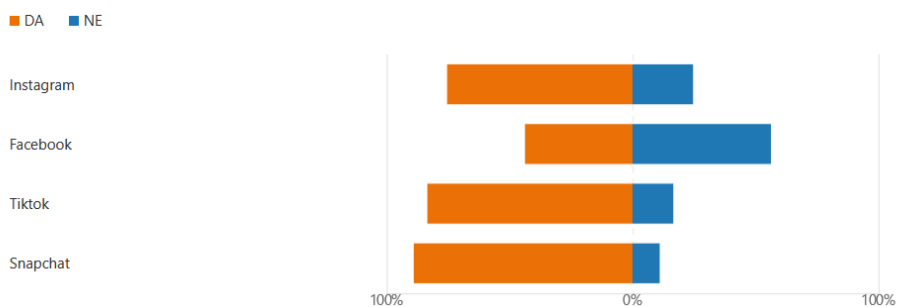

Graf 9: Označevanje DA, NE če uporabljajo aplikacijo - učitelji.

(vir: lasten)

Največ učencev uporablja Snapchat, kar 89 %, za njim pa je Tik Tok s 83,6 %. Največ učencev je odgovorilo, da ne uporabljajo Facebooka. Učenci po večini uporabljajo tri ali več socialnih omrežij.

Učenci:

Graf 10: Označevanje DA, NE če uporabljajo aplikacijo - učenci.

(vir: lasten)

Primerjava učitelji, učenci:

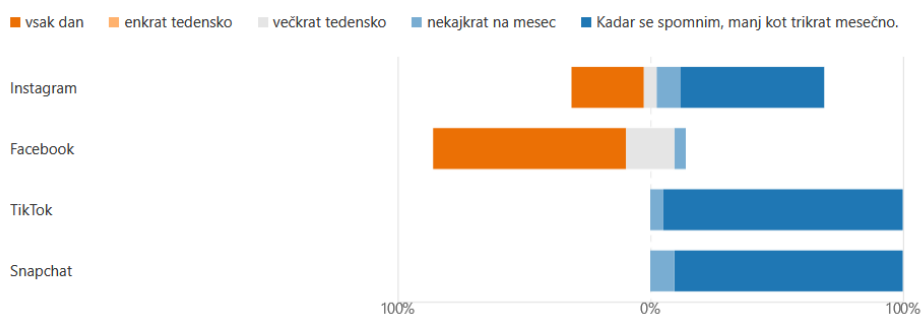
Facebook uporabljajo učitelji, učenci ga ne. Snapchat uporabljajo učenci, učitelji pa ne.

6. Vprašanje: Kako pogosto uporabljate aplikacijo?

Največ učiteljev je označilo za Tik Tok, da ga uporabljajo takrat, ko se nanj spomnijo, in sicer kar 95,2 %, takoj za njim pa je Snapchat s kar 90,5 %. Instagram uporabljajo nekajkrat na mesec in takoj za njim je Tik Tok. Facebook pa vsak dan ali večkrat tedensko uporablja največ učiteljev.

Učitelji:

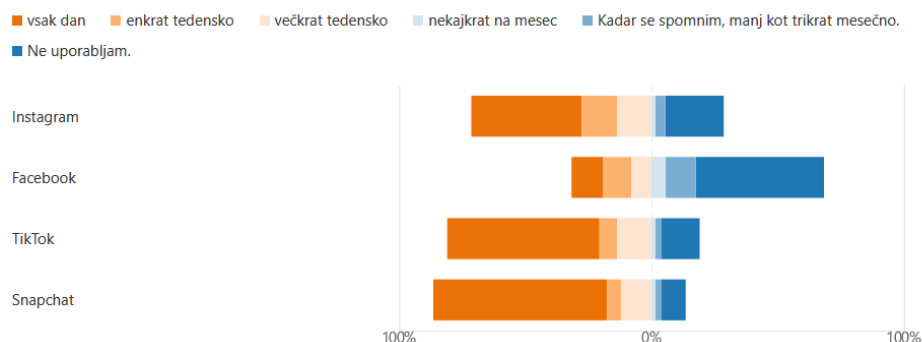

Graf 11: Kako pogosto uporabljajo aplikacijo - učitelji.

(vir: lasten)

Največ učencev je odgovorilo, da vsak dan uporabljajo Snapchat (68,5 %), takoj za njim pa je Tik Tok (60,3 %). Največ jih ne uporablja Facebooka, in sicer kar 50,7 %.

Učenci:

Graf 12: Kako pogosto uporabljajo aplikacijo - učenci.

(vir: lasten)

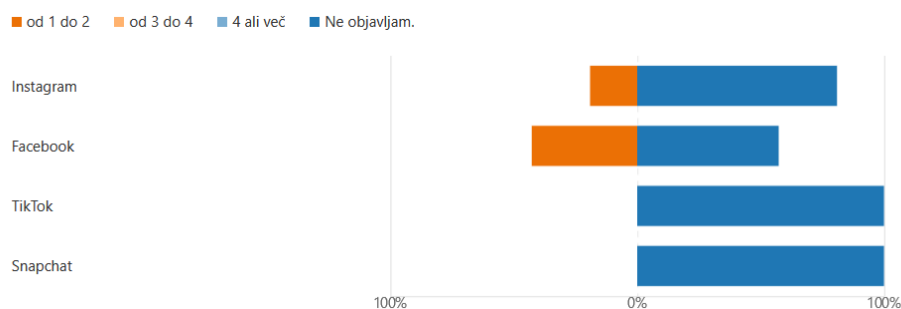
Primerjava učitelji, učenci:

Učenci uporabljajo največ Snapchat, medtem ko učitelji največ uporabljajo Facebook.

7. Vprašanje: Koliko na dan objavljate?

Vsi učitelji so odgovorili, da na Tik Toku in Snapchatu ne objavljajo. Največ jih je odgovorilo, da imajo na Facebooku od 1 do 2 objavi, takoj za njim pa je Instagram.

Učitelji:

Graf 13: Koliko na dan objavlja - učitelji.

(vir: lasten)

Največ odgovorov pri vseh aplikacijah je bilo, da učenci nimajo objav. Največ pa jih je odgovorilo, da objavlja na Snapchatu, od 1 do 2 objavi na teden.

Učenci:

Graf 14: Koliko na dan objavlja - učenci.

(vir: lasten)

Primerjava učitelji, učenci:

Učitelji na Tik Toku nimajo nič objav, medtem ko imajo učenci največ oz. imajo 1 do 2 objavi.

8. Vprašanje: Označite ustreznosti (1 ne drži, 4 popolnoma drži).

Največkrat je bilo na vseh štirih vprašanjih odgovorjeno, da ta trditev za njih ne drži. Na prvo trditev je bilo največ odgovorov s številko 2.

Učitelji:

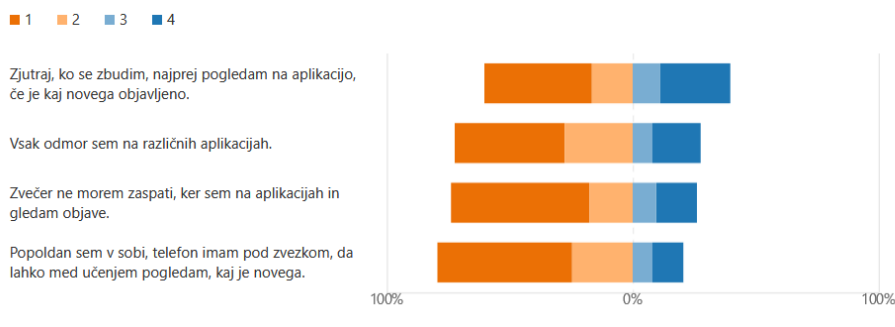

Graf 15: Označevanje ustreznosti (1 ne drži, 4 popolnoma drži) - učitelji.

(vir: lasten)

Največ jih je odgovorilo, da ne drži pri četrti trditvi in takoj za njo je tretja trditev. Največ pa jih je odgovorilo, da popolnoma drži pri prvi trditvi.

Učenci:

Graf 16: Označevanje ustreznosti (1 ne drži, 4 popolnoma drži) - učenci.

(vir: lasten)

Primerjava učitelji, učenci:

Učitelji in učenci so vsi odgovorili na vsa vprašanja približno enako, ampak tako učitelji kot učenci so na zadnji trditvi največkrat odgovorili z 1 (ne drži). Učitelji so na zadnjo trditev odgovorili tako zato, ker se popoldan ne učijo.

9. Vprašanje: Označite z zvezdico, koliko menite, da ste odvisni od socialnih omrežij.

Od 24 anketirancev jih je 21 odgovorilo na to vprašanje, ostali ne uporabljajo socialnih omrežij. Povprečna ocena je 2.00. Z 1 je odgovorilo 9 anketirancev, z 2 jih je odgovorilo 5, s 3 jih je odgovorilo 5 in s 4 sta odgovorila 2.

Učitelji:

21
Odgovori

★ ★ ☆ ☆ ☆
Povprečna ocena: 2.00

Graf 17: Samoocena odvisnosti od socialnih omrežij - učitelji.
(vir: lasten)

Od 80 anketirancev je na to vprašanje odgovorilo 73 anketirancev, ostali ne uporabljajo socialnih omrežij. Povprečna ocena je 2,89. Z eno zvezdico se je ocenilo 11 učencev, z dvema 12, s tremi 32, štirimi 7 in petimi 10.

Učenci:

73
Odgovori

★ ★ ★ ☆ ☆
Povprečna ocena: 2.89

Graf 18: Samoocena odvisnosti od socialnih omrežij - učenci.

(vir: lasten)

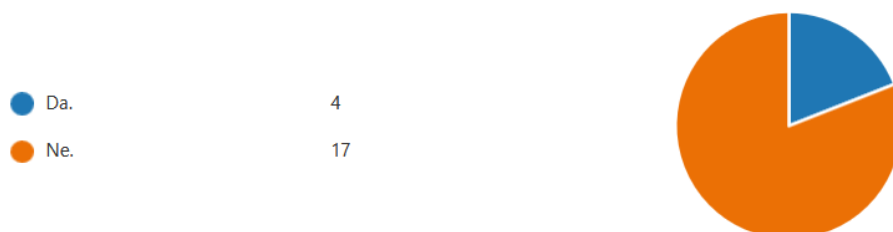
Primerjava učitelji, učenci:

Učenci in učitelji so izbrali podobno oceno, pa vendar so se učenci ocenili za bolj zasvojene.

10. Vprašanje: Ali poznate katerega od vplivnežev/vplivnic na Instagramu ali Tik Toku?

17 učiteljev pozna vplivneže, 4 učitelji pa ne.

Učitelji:

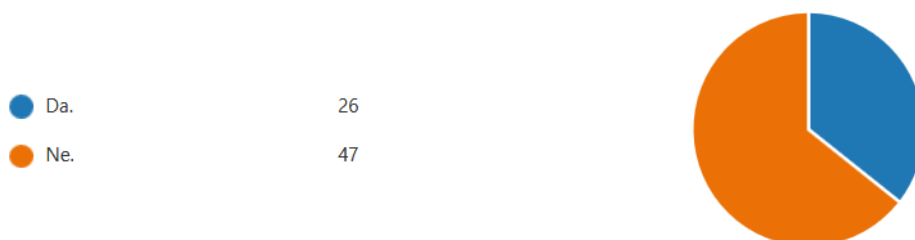

Graf 19: Poznavanje vplivnežev – učitelji

(vir: lasten)

47 učencev ne pozna vplivnežev, 26 učencev pozna vplivneže.

Učenci:

Graf 20: Poznavanje vplivnežev – učenci

(vir: lasten)

Primerjava učitelji, učenci:

Vplivneže pozna večina učiteljev in tretjina učencev.

11. Vprašanje: Če ste na zgornje vprašanje odgovorili z da, navedite katerega oz. katero?

Vidimo lahko, da so najnovejši odgovori cool fotr, mama kuha in lepa afna – ti odgovori so bili tudi najpogostejši med učitelji.

Učitelji:

4

Odgovori

Najnovejši odgovori

"kulFotr, Mamakuha, lepaAfna"

Učenci:

Kot lahko vidimo sta najnovejša odgovora Matjaž Javšnik in James Charles. Odgovori pa so sledeči Jureta Tršana spremlja ena oseba, Charlie D'amelio spremlja sedem oseb, Slovensko Budalo spremlja ena oseba, Kuxalo spremljata dve osebi, Logana Paula spremlja ena oseba, Kajo Karbo spremlja ena oseba, Pewdepiea spremlja ena oseba, Kayo Solo spremlja ena oseba, Niko Krmec spremlja ena oseba, Ariano Grande spremljata dve osebi, Madison Beer spremlja ena oseba, Daisy in Phoebe Tomilson spremlja ena oseba, Liso in Leno spremlja ena oseba, 5sos spremlja ena oseba, Liama Payne spremlja ena oseba, Louisa Tomilsona spremlja ena oseba, Zayn Malika spremlja ena oseba, Harrya Stylesa spremlja ena oseba, Nialla Horana spremlja ena oseba, Luke Hemmingsa spremlja ena oseba, Ashtona Irwina spremlja ena oseba, Michaela Clifforda spremlja ena oseba, Dixie D'amelio spremljajo tri osebe, Jamesa Charlesa spremljajo tri osebe, Brada Mondota spremlja ena oseba, ZHC spremlja ena oseba, Chasea Hudsona spremljajo tri osebe, Billie Eilish spremlja ena oseba, Shawna Mendesa spremljata dve osebi, Camillo Cabello spremljata dve osebi, Taylor Swift spremlja ena oseba, Kylie Jenner spremlja ena oseba, Kim Kardashian spremlja ena oseba, Eda Sheerana spremlja ena oseba, Marsmellota spremlja ena oseba, Justina Biebera spremlja ena oseba, Hailey Bieber spremlja ena oseba, Cha Eun Woota spremlja ena oseba, TXT spremlja ena oseba, Ruelu iz BTS spremlja ena oseba, Patriciota Fernandeza spremlja ena oseba, Jaden Hosslera spremljata dve osebi, Addison Rae spremljata dve osebi in Matjaža Javšnika spremlja ena oseba.

Primerjava učitelji, učenci:

Učitelji spremljajo slovenske vplivneže, učenci pa tuje.

4.2 Uporaba mobilnega telefona in socialnih omrežij

Na spodnjih fotografijah lahko vidimo, da je povprečni čas uporabe telefona pri učiteljih 3 ure in pol. Največkrat pa sta uporabljena Facebook, Safari in Viber.

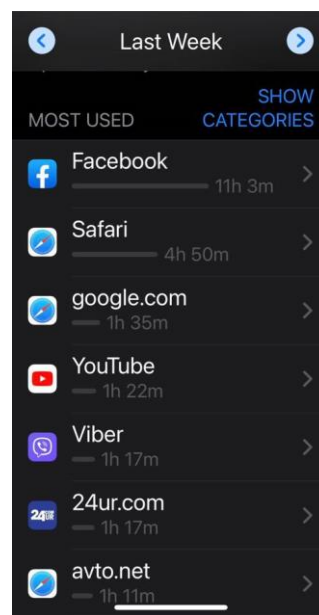
Slika 6: Čas uporabe zaslona – učitelj 1.

(vir: osebni arhiv)

Slika 7: Čas uporabe zaslona - učitelj 2.

(vir: osebni arhiv)

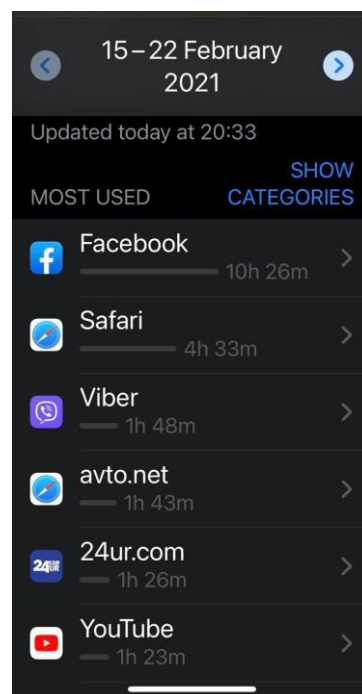
Slika 8: Kaj delajo na telefonu 1.

(vir: osebni arhiv)

Slika 9: Čas uporabe zaslona učitelj 3.

(vir: osebni arhiv)

Slika 10: Kaj delajo na telefonu - učitelj 2.

(vir: osebni arhiv)

Slika 11: Čas uporabe zaslona - učitelj 4.

(vir: osebni arhiv)

Slika 12: Čas uporabe zaslona- učitelj 5.

(vir: osebni arhiv)

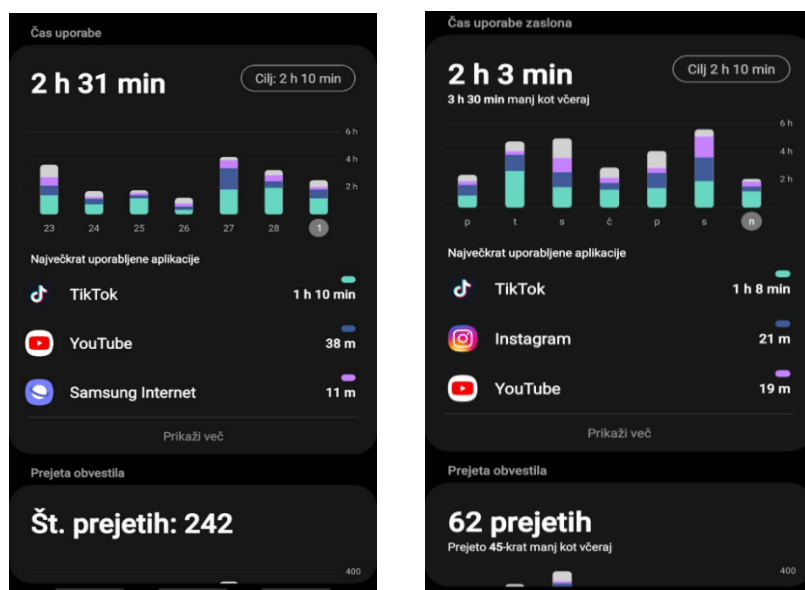
Na spodnjih fotografijah je prikazana uporaba telefona pri učencih. Učenci porabijo manj časa za brskanje po telefonu. Največkrat so uporabljene aplikacije različnih socialnih omrežij.

Slika 13: Primerjava uporabe zaslona – učenci 1.

(vir: osebni arhiv)

Slika 14: Primerjava uporabe telefona - učenci 2.

(vir: osebni arhiv)

ZAKLJUČEK

Za raziskovalno nalogo o socialnih omrežjih sem se odločila zato, ker sem želela najprej raziskati, katera socialna omrežja uporabljamo. V njej sem želela prikazati pozitivne in negativne učinke uporabe. Poleg tega sem v nalogi prikazala tudi pasti, ki preživijo na uporabnike. V nadaljevanju bom potrdila ali ovrгла hipoteze.

H1: Večina učiteljev in učencev uporablja socialna omrežja.

Hipoteza je potrjena. Večina učiteljev in učencev uporablja socialna omrežja. Z zbranimi podatki lahko vidimo, da kar 88 % učiteljev in 91 % učencev uporablja socialna omrežja.

H2: Učitelji so dnevno na Facebooku, učenci pa na Snapchatu.

Hipoteza je potrjena. Vsi učitelji, ki so označili, da uporabljajo socialna omrežja, so označili, da uporabljajo Facebook, ki je tudi največkrat uporabljeno omrežje. 89 % učencev uporablja Snapchat, 83 % pa tudi TikTok.

H3: Učitelji pogosteje uporabljajo socialna omrežja kot učenci.

Glede na odgovore pri vprašanju 4 lahko hipotezo za učence in učitelje potrdimo. Največ učiteljev je označilo za Tik Tok, da ga uporabljajo takrat, ko se nanj spomnijo, 95,2 %, takoj za njim pa je Snapchat s kar 90,5 %. Instagram uporabljajo nekajkrat na mesec in takoj za njim je Tik Tok. Facebook vsak dan ali večkrat tedensko uporablja največ učiteljev.

H4: Učenci dosti več objavljajo kot učitelji.

Glede na odgovore lahko to hipotezo potrdimo za učence in učitelje. Skoraj vsi učitelji so odgovorili, da nimajo objav, učenci pa, da imajo 1 do 2 objavi.

H5: Učenci so razvili obsesivno strast do uporabe telefona.

Glede na odgovore učencev pri vprašanju 6 lahko hipotezo potrdimo. Veliko učencev je odgovorilo, da takoj, ko imajo možnost, pogledajo na telefon. Več kot 50 % učencev je odgovorilo tudi, da pred spanjem gledajo objave na različnih aplikacijah. Prav tako so učenci svojo odvisnost ocenili z oceno 3 (od 5).

H6: Učitelji so razvili obsesivno strast do uporabe telefona.

Pri šestem vprašanju je več kot 50 % učiteljev odgovorilo, da zjutraj ne pogledajo na telefon, vsakič, ko imajo za to priložnost oz. čas. Svojo odvisnost so ocenili z oceno 2 (od 5).

Hipoteza je zavrnjena.

H7: Učitelji porabijo več časa za brskanje po aplikacijah na telefonu kot učenci.

Hipoteza je potrjena. Z zaslonskimi slikami je dokazano, da učitelji porabijo več časa za brskanje po aplikacijah na telefonu kot učenci. Učitelji porabijo kar uro in pol več časa na telefonu kot učenci.

Pri obdelavi ankete me je presenetilo, da tudi učitelji zelo pogosto uporabljajo socialna omrežja. Glede na čas, v katerem smo, pa je težko odgovoriti na vprašanje:

»Smo postali zasvojeni ali samo družabni?«

5 VIRI IN LITERATURA

Alter A. 2019. Sužnji zaslona. Mladinska knjiga.

Spitzer M., 2016. Digitalna demenca- kako spravljamo sebe in svoje otroke ob pamet.
Celovec, Mohorjeva založba Celovec.

Safe.si, 10. 1. 2021. Pridobljeno s: <https://safe.si/>

6 PRILOGE

6.1 Anketa učitelji

1. Spol: *

- moški,
 ženski.

2. Starost: *

- od 22 do 30,
 od 31 do 40,
 od 41 do 50,
 od 51 do 60,
 več kot 60.

3. Uporabljate socialna omrežja (Facebook, TikTok, Instagram, Snapchat)? *

- Da.
 Ne.

4. Kako dolgo jih uporabljate? *

- Manj kot eno leto.
 Eno leto.
 Dve leti.
 Že zelo dolgo (več let).

5. Označite z DA če aplikacijo uporabljate, in z NE, če je ne uporabljate. *

	DA	NE
Instagram	☐	☐
Facebook	☐	☐
TikTok	☐	☐
Snapchat	☐	☐

6. Kako pogosto uporabljate aplikacijo? *

	vsak dan	enkrat tedensko	večkrat tedensko	nekajkrat na mesec	Kadar se spomnim, manj kot trikrat mesečno.
Instagram	☐	☐	☐	☐	☐
Facebook	☐	☐	☐	☐	☐
TikTok	☐	☐	☐	☐	☐
Snapchat	☐	☐	☐	☐	☐

7. Kolikokrat v dnevu objavljate? *

	od 1 do 2	od 3 do 4	4 ali več	Ne objavljam.
Instagram	☐	☐	☐	☐
Facebook	☐	☐	☐	☐
TikTok	☐	☐	☐	☐
Snapchat	☐	☐	☐	☐

8. Označite ustreznost trditev (1 ne drži, 4 popolnoma drži). *

	1	2	3	4
Zjutraj, ko se zbudim, najprej pogledam na aplikacijo, če je kaj novega objavljeno.	☐	☐	☐	☐
Vsak odmor sem na različnih aplikacijah.	☐	☐	☐	☐
Zvečer ne morem zaspati, ker sem na aplikacijah in gledam objave.	☐	☐	☐	☐
Popoldan sem v sobi, telefon imam pod zvezkom, da lahko med učenjem pogledam, kaj je novega.	☐	☐	☐	☐

10. Ali poznate katerega od vplivnežev/vplivnic na Instagramu ali Tiktoku? *

- Da.
 Ne.

11. Če ste na zgornje vprašanje odgovorili z da, navedite katerega oz. katero? *

6.2 Anketa učenci

1. Izberi spol: *

- moški,
 ženski.

2. Koliko si star/a? *

- 10
 11
 12
 13
 14
 15

3. Uporabljaš socialna omrežja (Facebook, TikTok, Instagram, Snapchat)? *

- Da.
 Ne.

4. Kako dolgo jih uporabljaš? *

- Manj kot eno leto.
 Eno leto.
 Dve leti.
 Več let.

5. Označi z DA, če aplikacijo uporabljaš, in z NE, če je ne uporabljaš. *

	DA	NE
Instagram	☐	☐
Facebook	☐	☐
TikTok	☐	☐
Snapchat	☐	☐

6. Kako pogosto uporabljaš aplikacijo? *

	vsak dan	enkrat tedensko	večkrat tedensko	nekajkrat na mesec	Kadar se spomnim, manj kot trikrat mesečno.	Ne uporabljam.
Instagram	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Facebook	☐	☐	☐	☐	☐	☐
TikTok	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Snapchat	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7. Kolikokrat na dan objavljaš? *

	od 1 do 2	od 3 do 4	4 ali več	od 1 do 2 na teden	nimam objav
Instagram	☐	☐	☐	☐	☐
Facebook	☐	☐	☐	☐	☐
TikTok	☐	☐	☐	☐	☐
Snapchat	☐	☐	☐	☐	☐

8. Označi ustreznost (1 ne drži, 4 popolnoma drži). *

	1	2	3	4
Zjutraj, ko se zbudim, najprej pogledam na aplikacijo, če je kaj novega objavljeno.	☐	☐	☐	☐
Vsak odmor sem na različnih aplikacijah.	☐	☐	☐	☐
Zvečer ne morem zaspati, ker sem na aplikacijah in gledam objave.	☐	☐	☐	☐
Popoldan sem v sobi, telefon imam pod zvezkom, da lahko med učenjem pogledam, kaj je novega.	☐	☐	☐	☐

9. Označi z zvezdico, koliko meniš, da si odvisen od socialnega omrežja (1 najmanj, 5 največ). *

10. Ali poznaš katerega od vplivnežev/vplivnic na Instagramu ali Tiktoku? *

Da.

Ne.

11. Če si na zgornje vprašanje odgovoril z da, navedi katerega oz. katero? *

Vnesite svoj odgovor